

LLUÍS SERRA

Els argentonins sempre hem presumit de tenir unes deus d'aigua com no n'hi ha en cap altre poble del Maresme i només comparables a poblacions afincades principalment a la falda del Montseny, com Arbúcies o Sant Hilari. És veritat, tenim diverses i variades fonts, de les quals estem orgullosos, però ens semblaran poques si girem la vista enrere en el temps. Ara ja no podem presumir d'aquelles estadístiques passades que parlaven de més de 60 punts en què rajava l'aigua de grenys i esqueis de pedra o de les més de 130 mines que daven vida a totes les masies i al nucli urbà.¹ Cada casa de pagès disposava de la seva mina i finques com el Viver, can Comalada, can Pins, can Cabot, can Castells, can Cabanyes etc. en disposaven de dues, tres o més.

He tingut la sort de visitar-ne algunes. Com era possible, amb els mitjans de què disposaven els nostres avantpassats, fer aquells forats en les entranyes de la terra? Penseu que n'hi ha algunes de només 20 o 30 metres, però la majoria són més llargues, amb 100 metres, alguna arriba als 200, i la mina, avui malmesa, que portava aigua al molí de can Coca, arribava gairebé als 2 quilòmetres. Totes eren estretes, en algunes, les més altes, podies passar-hi amb el cap acotat; en altres s'hi ha de passar a quatre grapes. Les més llargues disposen d'algun pou de ventilació cada ics metres. Imaginem-nos, només que sigui per un moment, aquella feina de formiguetes, de veritables talps, que a cabassos anaven traient terra i pedra, fent aquell forat profund per on tenia de fluir l'esperada i desitjada aigua.

Actualment, d'aquelles més d'un centenar de mines, poques estan en actiu. La manca de manteniment i la desídia, alguna desapareguda per efectes meteorològics, per exemple una torrentada, que va emportar-se la font de la Puda en el veïnat de la Pujada, amb aigua sulfurosa recomanada pel Dr. Vintró per a guarir alguna malaltia. I no parlem dels abocaments incontrolats que han malmès mines com la de can Barrau de la Pastanaga o la de Sant Domingo. La majoria han deixat de ser operatives per la comoditat, la modernitat o l'economia de poder fer pous amb bombes d'extracció elèctriques o cotitzant mensualment un servei, amb aigua del Ter. Surtosament encara molta gent en disfruta d'algunes, mostra d'això que diem és la Marxa que s'organitza cada any per resseguir-les, o aquells grups de nens i nenes que acompanyats dels seus monitors les visiten i també en gaudeixen, o aquells romàntics de temps passats que van a omplir-hi garrafes del líquid element o senzillament aquells que van allà per fruir de la calma, el cant dels ocells o el dring que fa l'aigua al saltar del broc.

I això ho devem a aquella colla d'homes, que amb el nom genèric de Grup de Fonts, ja fa 30 anys, va començar a catalogar-les, a recuperar-ne algunes, restaurant-ne altres, arreglant els seus contorns, transformant llocs feréstecs, inassequibles, en llocs de trobada i de repòs. D'aquells homes pioners pocs en queden, però a través dels anys han sorgit nous relleus i el relleu actual, força minvat, té l'esperança de trobar altres homes, o dones per continuar la bonica tasca. Els resultats

Mina del Camí.
Foto: Pep Padrós

estan a la vista, bé mereix un petit esforç. Així ho han entès durant aquests 30 anys els diferents consistoris que han passat per la Casa de la Vila i tots hi ha prestat la seva ajuda.

Totes aquestes mines, aquestes fonts, estan en terrenys particulars, a Argentona no tenim terrenys comunals i això ens obliga a estar agraïts a aquells propietaris que han renunciat a tenir una deu d'aigua particular per fer-la pública. Famílies com Gallifa, Cuatrecases, Molist, Massaguer, Camps... a tots ells moltes gràcies! També és cert que en algun lloc algun propietari no ha dat el permís pertinent i el Grup de Fonts ha sigut foragitat a mig fer alguna font i l'espai i els contorns han continuat embardissats i inassequibles, sense una gota d'aigua. No direm el nom d'aquests llocs perquè costaria molt poc saber el nom del propietari. A aquests amos, per la seva manca de col·laboració, la seva gasiveria, per la seva intolerància hem de condemnar-los a l'ostracisme més rigorós.

Nosaltres hem de continuar estant satisfets i agraïts de tenir encara testimonis d'un passat, aquestes mines i aquestes fonts, aquests paratges i aquestes aigües que tant renom varen donar i donen al nostre poble.

¹ Les fonts d'Argentona (1982)